

Zasady funkcjonowania projektu Analiza Funkcjonowania Bibliotek (AFB)

I. Informacje ogólne

1. Celem projektu Analiza Funkcjonowania Bibliotek, zwanego dalej projektem AFB, jest opracowanie, wdrożenie oraz propagowanie jednolitych metod i narzędzi analizowania działalności bibliotek naukowych, publicznych i pedagogicznych w Polsce w oparciu o wskaźniki funkcjonalności, a także badanie satysfakcji użytkowników bibliotek.
2. Projekt AFB jest realizowany przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (SBP) w porozumieniu z Konferencją Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich (KDBASP), Konferencją Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych (KDWBP) oraz Konferencją Dyrektorów Bibliotek Pedagogicznych (KDBP), z udziałem bibliotek naukowych, publicznych i pedagogicznych.
3. Projekt AFB jest kontynuacją prac Zespołu ds. badania efektywności bibliotek publicznych i pedagogicznych, prowadzonych od 2010 r. z inicjatywy Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i korzysta z doświadczeń projektu AFBN - Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych, realizowanego od 2001 roku przez polskie biblioteki naukowe.
4. Projekt AFB składa się z trzech podprojektów:
  - a. AFBN – Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych
  - b. AFBP – Analiza Funkcjonowania Bibliotek Publicznych
  - c. AFBE – Analiza Funkcjonowania Bibliotek PedagogicznychKażdy z podprojektów ma własną strukturę organizacyjną oraz odrębne dla danego typu bibliotek szczegółowe zasady realizacji.

II. Podstawy projektu AFB i realizowane zadania

1. Stosowane w projekcie AFB metody analizy funkcjonowania bibliotek są opracowane z wykorzystaniem krajowych i międzynarodowych norm i zaleceń dotyczących wskaźników funkcjonalności, statystyki bibliotecznej i pokrewnych, z uwzględnieniem wymogów sprawozdawczości Głównego Urzędu Statystycznego zawartych w formularzu GUS K-03 Sprawozdanie bibliotek.
2. Głównymi narzędziami realizacji projektu AFB są:
  - a. wskaźniki funkcjonalności dla bibliotek naukowych, publicznych i pedagogicznych,
  - b. elektroniczne formularze do rejestracji bibliotek i wprowadzania danych statystycznych,
  - c. oprogramowanie „Aplikacja do gromadzenia, analizy i prezentacji danych statystycznych i wskaźników funkcjonalności bibliotek”, zwane dalej aplikacją AFB, odpowiednio dostosowane do potrzeb AFBN, AFBP i AFBE,
  - d. serwis internetowy www.afb.sbp.pl.

3. W ramach projektu AFB realizowane są następujące zadania:
  - a. pozyskiwanie danych statystycznych z bibliotek do bazy danych projektu AFB,
  - b. analizowanie i opracowanie danych oraz prezentacja wyników badań, m.in. w postaci rocznych raportów, z podziałem na poszczególne typy lub grupy bibliotek, według przyjętych kryteriów,
  - c. aktualizacja i weryfikacja formularzy danych statystycznych oraz wskaźników funkcjonalności dla bibliotek naukowych, publicznych i pedagogicznych,
  - d. obsługa i aktualizacja aplikacji AFB,
  - e. obsługa i rozwój serwisu internetowego projektu AFB www.afb.sbp.pl,
  - f. szkolenia przedstawicieli bibliotek w zakresie korzystania z metod i narzędzi wypracowanych w ramach AFB,
  - g. popularyzacja metod i narzędzi wypracowanych w ramach AFB oraz sposobów ich wykorzystania przez polskie biblioteki oraz instytucje odpowiedzialne za funkcjonowanie bibliotek,
  - h. inicjowanie prac badawczych w zakresie wykorzystania danych statystycznych i wskaźników do oceny funkcjonowania bibliotek oraz wypracowania standardów i wzorców dla bibliotek.

III. Organizacja projektu AFB

1. Organizatorem i koordynatorem projektu AFB oraz właścicielem aplikacji AFB jest **Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich**, które:
  - a. podejmuje działania na rzecz spójności, trwałości i rozwoju projektu AFB,
  - b. zapewnia obsługę administracyjną i księgową projektu AFB oraz powadzi sekretariat projektu,
  - c. wyznacza Sekretarza AFB oraz Administratora serwisu internetowego AFB,
  - d. powołuje członków Zespołu ds. badania efektywności bibliotek oraz Przewodniczącego Zespołu,
  - e. zapewnia - w miarę możliwości finansowych SBP - utrzymanie i rozwój oprogramowania obsługującego projekt AFB oraz współpracuje z instytucją, w której posadowiona jest baza danych AFB,
  - f. podejmuje działania dla pozyskiwania środków finansowych na utrzymanie i rozwój projektu AFB,
  - g. prowadzi serwis internetowy projektu AFB www.afb.sbp.pl,
  - h. promuje projekt AFB w środowisku bibliotek oraz decydentów.
2. Całość spraw organizacyjnych związanych z realizacją projektu AFB koordynuje **Sekretarz AFB**. Do obowiązków Sekretarza AFB należy w szczególności:
  - a. prowadzenie dokumentacji projektu,
  - b. przygotowywanie projektów umów i porozumień związanych z realizacją projektu AFB w porozumieniu z Dyrektorem Biura ZG SBP i przewodniczącym Zespołu ds. badania efektywności bibliotek,
  - c. organizowanie spotkań Rady Projektu AFB i Zespołu ds. badania efektywności bibliotek oraz sporządzanie protokołów z ich posiedzeń,
  - d. udzielenie informacji o pracach prowadzonych w ramach projektu AFB.

3. Konferencje dyrektorów bibliotek KDBASP, KDWPB i KDBP udzielają wsparcia działaniom podejmowanym w ramach projektu AFB, zgodnie z zawartymi Porozumieniami.
W szczególności:
  - a. opiniują sprawy związane z realizacją projektu AFB w danym typie bibliotek,
  - b. wyznaczają swoich przedstawicieli do Rady Projektu AFB i zatwierdzają Regulamin Rady Projektu AFB,
  - c. rekomendują Przewodniczącemu Zespołu ds. badania efektywności bibliotek, Koordynatorów Merytorycznych dla danego typu bibliotek,
  - d. promują projekt AFB w środowisku bibliotek.

4. Organem doradczym i opiniodawczym projektu AFB reprezentującym biblioteki, instytucje i organizacje zaangażowane w jego realizację i rozwój jest **Rada Projektu AFB**.
Zadania i zasady wyboru członków Rady określa jej Regulamin przyjęty przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (ZG SBP) oraz Konferencje: Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich (KDBASP), Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych (KDWPB), Dyrektorów Bibliotek Pedagogicznych (KDBP).

5. Prace merytoryczne związane z realizacją i rozwojem projektu AFB prowadzi **Zespół ds. badania efektywności bibliotek**, zwany dalej Zespołem.
  - 5.1. W skład Zespołu wchodzi Koordynatorzy Merytoryczni AFB rekomendowani przez odpowiednie konferencje dyrektorów bibliotek:
    - a. Koordynator Merytoryczny AFBN – dla bibliotek naukowych,
    - b. Koordynator Merytoryczny AFBP – dla bibliotek publicznych,
    - c. Koordynator Merytoryczny AFBE – dla bibliotek pedagogicznych
oraz inne osoby zaangażowane w realizację projektu AFB rekomendowane przez Koordynatorów Merytorycznych i Przewodniczącego Zespołu ds. badania efektywności bibliotek.

  - 5.2. Do zadań Zespołu należy:
    - a. zapewnienie spójności merytorycznej projektu AFB poprzez zatwierdzanie zmian, m.in. wskaźników funkcjonalności dla poszczególnych typów bibliotek,
    - b. opracowywanie i publikowanie danych zbiorczych (analizy, opracowania i raporty z badań) w serwisie internetowym projektu AFB,
    - c. udział w rozwoju aplikacji AFB,
    - d. współudział w opracowaniu dokumentów regulujących zasady współpracy,
    - e. popularyzacja metod i narzędzi wypracowanych w ramach AFB,
    - f. inicjowanie prac normalizacyjnych i badań efektywności bibliotek,
    - g. udzielanie informacji o prowadzonych pracach oraz promowanie projektu AFB.

  - 5.3. Członek Zespołu kierujący pracami nad bieżącym funkcjonowaniem i rozwojem aplikacji AFB działa w porozumieniu z Koordynatorami Merytorycznymi AFBN, AFBP, AFBE oraz przedstawicielem SBP, właściciela aplikacji AFB.

6. Całość spraw merytorycznych związanych z realizacją projektu AFB koordynuje **Przewodniczący Zespołu ds. badania efektywności bibliotek**, powołany przez ZG SBP.

- 6.1. Przewodniczący Zespołu wchodzi w skład Rady Projektu AFB.
- 6.2. Do jego zadań w szczególności należy:
- a. kierowanie Zespołem ds. badania efektywności bibliotek,
  - b. opracowywanie rocznych planów prac Zespołu i harmonogramów ich realizacji oraz sprawozdań,
  - c. koordynowanie opracowywania i publikowania danych zbiorczych z wyników badań w serwisie internetowym projektu AFB,
  - d. udzielanie wsparcia Koordynatorom Merytorycznym AFBN, AFBP i AFBE w realizacji projektu ,
  - e. nadzór nad bieżącym funkcjonowaniem i rozwojem aplikacji AFB,
  - f. wyznaczenie spośród członków Zespołu osoby kierującej pracami związanymi z bieżącym funkcjonowaniem i rozwojem aplikacji AFB oraz współpracującego z nim przedstawiciela SBP,
  - g. popularyzacja metod i narzędzi wypracowanych w ramach AFB,
  - h. udzielanie informacji o prowadzonych pracach oraz promowanie projektu AFB.
7. Za realizację projektu AFB w danym typie bibliotek (naukowych, publicznych i pedagogicznych) odpowiadają **Koordynatorzy Merytoryczni AFB**. Do ich zadań należy:
- a. udział w pracach Zespołu ds. badania efektywności bibliotek,
  - b. koordynowanie spraw merytorycznych i organizacyjnych dotyczących realizacji projektu AFB w danym typie bibliotek,
  - c. współpraca z dyrektorami bibliotek,
  - d. współpraca w rozwoju aplikacji AFB,
  - e. opracowanie rocznych sprawozdań, analiz zbiorczych i raportów,
  - f. aktualizowanie serwisu internetowego www.afb.sbp.pl dla danego typu bibliotek,
  - g. organizowanie szkoleń pracowników bibliotek w zakresie realizacji projektu AFB,
  - h. popularyzacja projektu AFB.
8. Instytucja, w której posadowiona jest baza danych AFB powierza jednemu ze swoich pracowników funkcję **Administradora aplikacji i bazy danych AFB**.
Do jego zadań należy:
- a. utrzymanie aplikacji i bazy danych AFB,
  - b. zapewnienie realizatorom projektu AFB stałego dostępu do aplikacji i bazy danych AFB zgodnie z przydzielonymi uprawnieniami,
  - c. współpraca z programistą odpowiedzialnym za rozwój aplikacji, wskazanym przez właściciela aplikacji AFB.
9. Biuro ZG SBP powierza jednemu ze swoich pracowników funkcję **Administradora serwisu internetowego AFB**.
Do jego zadań należy:
- a. obsługa serwisu internetowego projektu AFB,
  - b. współpraca z Koordynatorami Merytorycznymi odpowiedzialnymi za zamieszczanie informacji w modułach AFBN, AFBP i AFBE.

10. Warunki uczestnictwa w projekcie

1. W projekcie mogą brać udział biblioteki naukowe finansowane ze środków publicznych i prywatnych oraz biblioteki publiczne i pedagogiczne, działające na terenie Polski.
2. Udział w projekcie jest dobrowolny i bezpłatny.
3. Dane statystyczne oraz wyniki analiz poszczególnych bibliotek mogą być udostępniane innym osobom i instytucjom tylko za zgodą dyrektora biblioteki, której dotyczą.
4. Wojewódzkie biblioteki publiczne mają dostęp do danych statystycznych, wskaźników i wyników analiz prowadzonych w ramach AFB, dotyczących bibliotek publicznych danego województwa.
5. Biblioteka przystępuje do projektu AFB poprzez podpisanie formularza rejestracyjnego biblioteki określonego podprojektu AFBN, AFBE, AFBP przez dyrektora lub osobę upoważnioną.
6. Przystępując do projektu AFB biblioteka akceptuje zasady jego funkcjonowania zapisane w niniejszym dokumencie oraz procedury i harmonogram realizacji projektu AFB dla poszczególnych typów bibliotek, ustalone przez Koordynatorów Merytorycznych dla danego typu bibliotek w porozumieniu z ZG SBP.

11. Postanowienia końcowe

1. Wszystkie zobowiązania finansowe związane z realizacją projektu AFB wymagają pisemnej zgody Dyrektora Biura ZG SBP lub osoby upoważnionej przez ZG SBP.
2. Niniejszy dokument został przyjęty przez Zarząd Główny SBP, po zasięgnięciu opinii konferencji dyrektorów bibliotek, o których mowa w punkcie I.2.
3. Wszelkie zmiany niniejszego dokumentu zatwierdza ZG SBP w formie pisemnej, po zasięgnięciu opinii konferencji dyrektorów bibliotek, o których mowa w punkcie I.2.

Za Zarząd Główny SBP
Przewodnicząca SBP
Joanna Pasztaleniec-Jarzyńska

Załączniki:

1. *Regulamin Rady Projektu AFB.*
2. *Analiza Funkcjonowania Bibliotek Publicznych AFBP. Procedury i harmonogram realizacji projektu.*
3. *Analiza Funkcjonowania Bibliotek Pedagogicznych AFBE. Procedury i harmonogram realizacji projektu.*
4. *Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych AFBN. Procedury i harmonogram realizacji projektu.*

Terminy stosowane w projekcie AFB:

1. **Rada Projektu AFB** - organ doradczy i opiniodawczy projektu AFB reprezentujący biblioteki, instytucje i organizacje zaangażowane w jego realizację i rozwój.
2. **Sekretarz AFB** – osoba wyznaczona przez ZG SBP do koordynowania całości spraw organizacyjnych związanych z realizacją projektu AFB.
3. **Zespół ds. badania efektywności bibliotek** – zespół powołany przez ZG SBP do prowadzenia prac koncepcyjnych, badawczych i organizacyjnych dotyczących spraw związanych z projektem AFB.
4. **Przewodniczący Zespołu ds. badania efektywności bibliotek** - organizuje i koordynuje prace Zespołu.
5. **Koordynator Merytoryczny AFBN** - członek Zespołu ds. badania efektywności bibliotek odpowiedzialny za koordynację spraw merytorycznych i organizacyjnych projektu AFB w bibliotekach naukowych .
6. **Koordynator Merytoryczny AFBP** - członek Zespołu ds. badania efektywności bibliotek odpowiedzialny za koordynację spraw merytorycznych i organizacyjnych projektu AFB w bibliotekach publicznych .
7. **Koordynator Merytoryczny AFBE** - członek Zespołu ds. badania efektywności bibliotek odpowiedzialny za koordynację spraw merytorycznych i organizacyjnych projektu AFB w bibliotekach pedagogicznych.
8. **Administrator aplikacji i bazy danych AFB** – osoba nadzorująca utrzymanie aplikacji i bazy danych AFB oraz zapewniająca realizatorom projektu AFB stały do nich dostęp.
9. **Administrator serwisu internetowego AFB** – osoba obsługująca stronę internetową projektu AFB.
10. **Serwis internetowy projektu AFB** - strona www projektu zapewniająca dostęp do bazy danych AFB, zawierająca informacje, dokumenty, analizy i raporty związane z realizacją projektu AFB.
11. **Baza danych AFB** – baza zawierająca dane statystyczne oraz dane o bibliotekach wprowadzane przez biblioteki uczestniczące w projekcie.
12. **Oprogramowanie obsługujące bazę danych AFB** - oprogramowanie „Aplikacja do gromadzenia, analizy i prezentacji danych statystycznych i wskaźników funkcjonalności bibliotek” .